

Iz društvenega življenja

I. SEJA GLAVNEGA ODBORA ZVEZE DMS SLOVENIJE

Dne 14. 2. 1978 je bila v prostorih zdravstvenih delovnih organizacij v Ljubljani I. seja po jubilejni skupščini Zveze. Poleg članov glavnega odbora so se seje udeležile tudi delegacije področnih društev: DMS Ljubljana, Koper, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Novo mesto, Slovenj Gradec in Velenje. Odsotnosti pa niso opravičila društva Celje, Nova Gorica in Ptuj.

Po obširni razpravi in predlogih glede delovnih programov organov Zveze, finančnega obračuna in predračuna, ustanavljanju novih strokovnih sekcij in komisij, kar je bilo obravnavano že na razširjeni seji predsedstva, so sprejeli naslednje sklepe:

— Glavni odbor potrdi predložene delovne programe Zveze in njenih strokovnih sekcij za leto 1978.

— Na predlog iniciativnega odbora se potrdi ustanovitev pediatrične sekcije pri Zvezi DMS Slovenije. Ustanovna konferenca bo meseca marca v Mariboru.

— Razširjena seja predsedstva pripravi do naslednje seje okvirni program za problemsko konferenco, ki bo v jeseni 1978.

— Onutek pravilnika o finančnem poslovanju, usklajenega z zakonskimi predpisi (Ur. l. 42/77, 51/77 in 56/77), pripravi posebna komisija. Pravilnik bo hkrati vzorec za delo področnih društev.

— Predlog pravilnika o častnem razsodišču se predloži v razpravo področnim društvom, prav tako tudi predlog poslovnika za delo strokovnih sekcij.

— Izvoljeni so bili člani komisije za bolnišnično službo, člani komisije za izvenbolnišnično službo, in sicer:

Bolnišnična komisija:

predsednik Lucija Tekavec, bolnišnica Maribor,

člani: Polona Plavšak, Jana Krek, Levina Hribernik, Hedvika Škraban, Roža Meglič, Frida Roblek, Marjana Dolenc.

Izvenbolnišnična komisija:

predsednik: Silva Vuga, zdravstveni dom Maribor,

člani: Marija Miloradović, Poldka Arh, Nada Čibej, Milena Blejc, Marija Čop, Milena Srnovršnik, Nada Pitz.

— V svet Skupnosti zdravstvenih delovnih organizacij so imenovane predsednice strokovnih sekcij in obeh komisij. Njihovo delovanje se sprejme kot koordinirano telo pri Skupnosti za dejavnosti s področja dela medicinskih sester v bolnišnicah in ustanovah osnovne zdravstvene službe.

— Glavni odbor pooblasti glavnega tajnika Skupnosti, da vabi na seje člane komisije glede na trenutno aktualno problematiko in potrebo za sodelovanje.

— Zapisniki samoupravnih organov Zveze bodo v bodoče predloženi tudi Skupnosti zdravstvenih delovnih organizacij.

— Glavni odbor se strinja s predlogom, da člani komisije sodelujejo na posvetovanju v Portorožu dne 26. do 28. oktobra tl., ki ga sklicuje Skupnost in ki bo obravnavala organizacijo higienske službe, medicinsko opremo idr.

— Geslo za mednarodni dan medicinskih sester — 12. maj — bo objavljeno v Zdravstvenem obzorniku. Nanj opozarjamo društva, da pripravijo primerne sestanke z ustreznimi informacijami.

— V zvezi s finančno problematiko strokovnega glasila Zdravstveni obzornik so društva ponovno naprošena, da prispevajo primerne subvencije, da zbirajo oglase in naročnike ter opozarjajo članice na redno plačevanje naročnine. Sprejet je predlog za zvišanje naročnine v letu 1978 od 60.— na din 70.— letno. Na sestankih društev naj se več govori o tem.

Na seji, ki se je končala ob 13. uri, so navzoči opravili pomembno delo za reševanje problematike in delo strokovne organizacije med. sester.

N. Jarnovič

Strokovna srečanja

VLOGA SREDNJEGA IN VIŠJEGA MED. KADRA V KONCEPTU SLO

Zveza DMS Jugoslavije nadaljuje z izpopolnjevanjem med. sester

Na seminarju, ki je bil na legendarni Kozari v Mrakovici dne 22. in 23. IX. 1977, so sprejeli pobudo in sklep, da bo strokovno izpopolnjevanje srednjega in višjega zdravstvenega kadra o njuni vlogi v splošnem ljudskem odporu nepretrgoma vsako leto v drugi republiki. Za organizacijo seminarjev pa se je zavzela Zveza društev med. sester Jugoslavije.

Tako je bil dne 9. III. 1978 na pobudo Zveze DMS Jugoslavije na zveznem komiteju za zdravstvo ni socialno varstvo v Beogradu sestanek, kjer so sprejeli okvirni program in določili datum seminarja, **ki bo predvidoma od 13. do 15. IX. 1978 v Bosanskem Petrovcu.**

Sestanka so se udeležili iz zveznega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo tov. dr. Anđelski in dr. Novaković, iz BiH tov. Ismet Šetka in iz SR Hrvatske tov. Strahinec. Zvezo je zastopala njena sekretarka tov. Majda Gorše.

V okvirni program referatov, ki bo morda še dopolnjen, sodijo:

1. *Evidentiranje ranjencev in bolnikov v vojni in večjih nesrečah.*

Koreferati:

— vojne poškodbe,

— nameščanje ranjencev in beguncev,

— skrb za matere z otroki v izrednih razmerah,

— porodni prostori in oprema,

2. *Organizacija in izvajanje domače nege bolnikov v izrednem stanju.*

Koreferati:

— nega ranjencev in bolnikov v izrednih oboliščinah,

- vloga in naloge med. sester,
- organizacija dodatne pomoči pri velikem številu ranjenih in obolelih,
- 3. *Organizacija partizanskih bolnišnic in njihova sprejemališča.*

Koreferati:

- higienski režimi,
- prostori, prehrana, voda,
- različne improvizacije v izrednih razmerah.

Osnovni trije referati s koreferati bodo obravnavani vsak dan dopoldne. Popoldne pa so predvideni ogledi bolnišnice Jasikovac, Drvar in Bihač, kjer se bodo udeleženci seznanili z delom v improviziranih in danih okoliščinah, ki jih srečujemo v izrednih vojnih razmerah.

Število udeležencev je določeno glede na omejene zmogljivosti prenočišč in prostora za predavanja na ca. 200. Nastanitev seminaristov bo pretežno v privatnih sobah in le majhno število v edinem hotelu; ki je v kraju seminarja.

Gradivo seminarja bo tiskano in ga bodo udeleženci dobili pred začetkom seminarja. Kotizacija znaša din 600.—.

Natančnejše in dopolnjene informacije bo Zveza DMS Jugoslavije pripravila pravočasno ter jih posredovala članicam in zdravstvenim delovnim organizacijam.

N. J.

SREČANJE Z UPOKOJENIMI MED. SESTRAMI OB LETOŠNJEM 8. MARCU

Društvo med. sester Maribor je 6. marca 1978 pripravilo za ženski praznik 8. marca srečanje upokojenih zdravstvenih delavk v domu Lizike Jančar, Maribor.

Ob tej priložnosti je društvo med. sester Maribor z dijakinjami in dijaki srednje zdravstvene šole Maribor pripravilo kulturno zabavni program pod vodstvom sestre Marije Košak.

Tovarišica Mija Zupančič, predsednica društva med. sester Maribor, je v pozdravnem govoru dejala, da je namen srečanj ohranitev in še poglobitev vezi med mlajšo in starejšo generacijo zdravstvenih delavk, obenem pa prenašanje delovnih izkušenj starejših sester na mlajše, oziroma bodoče medicinske sestre.

Povem lahko v imenu vseh udeleženk, da smo bile vesele naše mlade generacije, ki je z velikim zanimanjem želela izvedeti čim več o našem minulem delu in življenju, ki ga živimo upokojene zdravstvene delavke danes.

Rada bi se zahvalila v imenu vseh povabljenih za prijetno srečanje ter iskreno pozornost do upokojenih sodelavk in z upanjem, da bi srečanje postalo tradicionalno. Posebna zahvala pa naj velja društvu med. sester Maribor, dijakinjam in dijakom srednje zdravstvene šole Maribor in vodstvu doma Lizike Jančar, Maribor.

Tilčka Šalomon

Beleške ob knjigah

SVOBODNO ODLOČANJE O ROJSTVU OTROK — ustavni, pravni in zdravstveni vidiki. Izdal in založil CZ Uradni list SR Slovenije 1977, 80 str., 20.— din.

Zanimiva knjižica prinaša poleg širšega uvoda, ki ga je napisal prim. dr. Anton Fazarinc, prispevek Vide Tomšičeve o človekovi pravici, da svobodno odloča o rojstvih otrok. Najprej je pokazan pogled na pravni razvoj in prakso v načrtovanju družine do sprejetja nove ustave, nakar sledi opis procesa ustavnega formuliranja človekove pravice do svobodnega odločanja o rojstvih, pojasnilo o interpretaciji 191. člena ustave SFRJ ter o zakonodaji za izvajanje ustavne norme iz tega člena. Prispevek zaključuje s prikazom razvoja človekove pravice do odločanja o rojstvih v Združenih narodih.

Sledi prispevek dr. Stanke Kranjc-Simoneti o nekaterih značilnostih splava v SR Sloveniji do leta 1974, o katerih smo pisali že tudi v naši reviji. Opisano je delo komisij za dovolitev splava, splav sam in podani so nekateri bistveni zaključki. Navedbe so dopolnjene s številnimi številčnimi in grafičnimi prikazi in dajejo obširen vpogled v to subtilno in pomembno problematiko.

V knjižici je objavljeno še celotno besedilo zakona o zdravstvenih ukrepih pri uresničevanju pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok. (Ur. list SRS, št. 11-550/77 z dne 19/5-77) in navodilo za njegovo izvajanje (Ur. list SRS, št. 15-871/77 z dne 28/7-77).

Publikacija s tako vsebino sodi med osnovne priročnike vsakega zdravstvenega delavca in sodelavca, zlasti pa tistih, ki se s to tematiko srečujejo pri svojem vsakodnevem delu.

D. Repovš

ZDRAVSTVENO VARSTVO, mesečnik, izdaja Zavod SRS za zdravstveno varstvo v Ljubljani. Naročnina letno za delovne organizacije din 480.—, za posameznike 240.— din.

Strokovna revija Zavoda SRS za zdravstveno varstvo in regionarnih zavodov za socialno medicino in higieno izhaja že 16. leto. Z novo vsebinsko usmerjenostjo je postala osrednje slovensko glasilo za preventivno medicino in strokovno družbena vprašanja.

Revija obravnava najširše področje in stične točke preventivne medicine, vključuje širok krog preventivnih delavcev in sodelavcev, objavlja prispevke strokovnih in družbenih delavcev ter dejavnikov, ki so pomembni za širša vprašanja preventive, še zlasti pa za organizacijo zdravstvene službe.

S tem smo pa tudi v splošnem nakazali poslanstvo in vsebino, ki jo ima in med letom obravnava revija *Zdravstveno varstvo*. Časopis je zanimiv in aktualen predvsem za zdravstveno službo in zdravstvene delavce vseh profilov in na vseh ravneh. Žal pa je ravno med sestrami revija premalo znana, ker prav njim prihaja bolj malo in poredko v roke. Med naročniki so pretežno zdravstvene delovne organizacije, manj posamezniki, saj je njena naklada s 550 izvodi razmeroma majhna. Poleg redkih mesečnih številk izhajajo pri istem založniku še *posebne publikacije z določeno vsebino in tematiko* o vprašanju zdravstvenega varstva.

Danes želimo naše bralce še posebej opozoriti na letošnjo prvo številko, ki prinaša za med. sestre izredno aktualno gradivo. Naj ga navedemo kar tu: Zdravstvena vzgoja v usmerjenem izobraževanju (zapisnik aktiva profesorjev zdravstvene vzgoje). Nekatera vprašanja o urejanju rodnosti pri mladoletnicah (M. Kuštrin), Izbrano

gradivo s strokovnega srečanja sekcij SZD za preventivno medicino in za medicino v izrednih razmerah; Preventivno medicinsko varstvo v izrednih razmerah, Preventivno-medicinski problemi v vojni, Oprema za preventivno medicinsko delo v vojnih razmerah, Epidemiološka situacija nalezljivih bolezni v vojni in endemična žarišča v SR Sloveniji, Preventivni medicinski kadri v splošnem ljudskem odporu, Dezinфекcija, dezinfekcija in deratizacija v vojni.

Gradivo, ki ga tu navajamo in ga najdete poleg drugega v 1. številki revije, je za zdravstvene delavce izredno važna strokovna informacija ob zadnjem času poudarjeni potrebi po izobraževanju in vključitvi vseh profilov zdravstvenih delavcev v SLO.

Medicinskim sestram priporočamo, da povprašajo v svoji ustanovi po reviji Zdravstveno varstvo in jo berejo, ker bodo v njej našle dovolj dragocenih informacij in napotkov.

Neža Jarnovič

POSEBEJ ZANIMIVE UČNOVZGOJNE PUBLIKACIJE IN PROPAGANDNI PRIPOMOČKI

Iz založbe Republiškega odbora Rdečega križa Slovenije, Mirje 19, 61000 Ljubljana. Cene so navedene v oklepajih.

Prva pomoč

Osnove prve pomoči za vsakogar (priročnik za 80-urne tečaje prve pomoči) (150.—)

Preprečujemo nesreče in naučimo se pomagati (priročnik za 20-urne tečaje prve pomoči) (25,30)

Prva pomoč za pouk v osnovnih šolah (priročnik za učence osnovnih šol) (8.—)

Napotki za prvo pomoč v prometu (priročnik za voznike motornih vozil 10-urni tečaj) (24.—)

Slike poškodb za pouk prve pomoči (serija 50 slik) (40.—)

Program za pouk prve pomoči (7.—)
Flanelograf za pouk prve pomoči (v tisku)

Napotki za triažo in neodložljivo PP
Diapozitivi »Opeklina« — serija (180.—)
Lutka za pouk prve pomoči — umetno dihanje (5.950.—)

Krvodajalstvo

Krvodajalstvo na Slovenskem — priročnik (10.—)
Zloženka »Krvodajalstvo« (1.—)

Alkoholizem

Alkoholizem — Dolga pot . . . (78.—)
Alkoholizem — priročnik za višje razrede osnovnih šol (4,50)
Film: Hura eksperiment — barvni risani film (800.—)

Zdravstvena vzgoja

Šola za zdravje (ciklus predavanj z zloženkami) (15.—)

Diapozitivi »Šola za zdravje« (tema) (80.—)

Zdravstvena vzgoja — priročnik (10.—)

Zloženke iz »Šole za zdravje«

— Higiena na vasi — pitna voda (0,30)

— Nesreče na vasi — 3 pomočniki (0,30)

— Da bo naš dom varen (0,30)

Flanelograf — spolna vzgoja in načrtovanje družine (50.—)

Spolna vzgoja — načrtovanje družine (gradivo seminarja v Trbovljah) (16.—)

Higiena bivanja zunaj naseljenega kraja (6.—)

Pomagajmo ogroženi naravi — brošurica za MČ (3,30)

Dia o higieni (serija 12 dia) (1.470.—)

Zloženka »Mamica, neguj svoje in skrbi za otrokove zobe« (1.—)

Zloženka »Če že moraš kaditi« (0,50)

Zloženka »Garje« (1.—)

Zloženka »Kolera« (1.—)

Zloženka »Steklina« (1.—)

Brošurica »Garje« (4.—)

Brošurica »Kolera« (4.—)

Brošurica »Pljučni rak na koncu cigarete«

Slikanice, zloženke, plakati za MČ in mladino

- Slikanica »Za varno pot« (0,70)
Slikanica »Sadje — sestavni del zdrave prehrane« (0,85)
Slikanica »8. maj — mednarodni dan RK« (0,75)
Slikanica »Nikoli« — boj proti kajenju (0,80)
Slikanica »Kaj vse že zmoreva« (0,60)
Zloženska »Za lepši svet« (0,50)
Zloženska »Tuberkuloza«
Slikanica »Za malo dejanj veliko zdravja« (1,30)
Zloženska »Kjerkoli ste vi — so tudi stari ljudje« (1.—)
Zloženska »Negovani zobje« (0,70)
Plakat »6 dobrih navad za zdravje zob« (3.—)
Op. Komplet slikanic v ovitku za mlade člane RK (10.—)

Nega bolnika

- Nega bolnika (priročnik za medicinske sestre — učiteljice) (v tisku)
Kaj moramo vedeti o negi bolnika (13.—)

Nega matere in otroka (za medicinske sestre) (v tisku)

Lutka — dojenček »Resusci baby« (1.600.—)

Dnevne beležke o bolnikovem stanju — obrazec (0,40)

Socialna dejavnost

Staranje, starost in starostno varstvo (16.—)

Sosedska pomoč (3,50)

Organizacijska dejavnost in drugo

O nastanku in razvoju mednarodne organizacije RK.

Zaščita vojnih žrtev po ženevski konvencijah. Vloga RK v splošnem ljudskem odporu.

Almanah — Rdeči križ Slovenije 1944 do 1974 (40.—)

Almanah — 20 let letovišča RKS Debeli rtič (30.—)

Ženevske konvencije — ciklostil (2.—)

Vse navedeno gradivo je na voljo tudi na sedežih občinskih odborov Rdečega križa Slovenije.

(Priredil D. Repovš)

DEZINFEKCIJSKA, DEZINSEKCIJSKA IN DERATIZACIJSKA (DDD) SLUŽBA V VOJNI

Sodobna doktrina — organizacija in široke naloge DDD službe v SR Sloveniji — se ne sme razlikovati v miru, izjemnih razmerah in v morebitni vojni. Obvladovati mora — čeprav temelji na regionalni organizaciji — celotno ozemlje republike. Biti mora enotno šolana in opremljena ter na osnovi timskega dela trdno povezana. Kadri se morajo nenehno izpopolnjevati, da bodo vedno pripravljeni in sposobni, da ukrepajo kar se da smotrno. Ravnanje z DDD sredstvi mora biti varno. Potrebne so tudi ustrezne naloge, ki se morajo sproti obnavljati.

Dr. Dušan Tomažič
(»Zdrav. varstvo št. 1/78)

Zanimivosti

STANJE GLEDE OBVEZNEGA CEPLJENJA NI ZADOVOLJIVO!

Na splošno moramo ugotoviti glede na gibanje nalezljivih bolezní, za katere imamo uvedeno cepljenje in glede na letna poročila o opravljenih cepljenjih, da stanje na tem področju nikakor ni zadovoljivo. Vsekakor bo potrebno nemudoma poiskati vzroke sedanjemu stanju, jih odpraviti in doseči glede cepljenja raven, ki ne bo samo zadovoljiva, ampak tudi nekaj več. Če tega ne bomo storili, bomo kaj kmalu v boju proti otroškim nalezljivim boleznim, proti katerim imamo možnost aktivne zaščite, doživeli bridko razočaranje.

Doc. dr. M. Matjašič
(Zdrav. varstvo št. 9-1977)

UMRLJIVOST OB ROJSTVU

Perinatalna mortaliteta je dosegla raven, ki zahteva maksimalno angažiranost celotne zdravstvene službe, tako dispanzerske kot bolnišnične.

Vzroki smrti se morajo nujno opredeliti po MKB in določiti pravilna šifra diagnoze, ker je to edina pot za primerjalne študije in analize.

Obdukcijski izvidi so nujni v vseh primerih perinatalne smrtnosti.

Dr. Nela Baldani in dr. Stanka Kranjc-Simoneti
(Zdravstveno varstvo april 1977)

NEZGODE PRI OTROCIH

Med vzroki smrtnosti pri otrocih od 1—14 let so poškodbe na 1. mestu.

Od 100 umrlih otrok, starih od 0—14 let, jih je zaradi poškodbe umrlo 14. Leta 1974 je bilo v Sloveniji 3z9180 otrok, starih pod 14 let. Od teh se je zaradi poškodb zdravilo 43.654 otrok. V tej starosti jih je umrlo 704, samo zaradi poškodb pa 97.

Dojenček in mali otrok se ponesrečita najpogosteje doma.

»Priroda človek in zdravje«
št. 1—2 77.

PROUČEVANJE PERINATALNE MORTALITETE NA PODROČJU LJUBLJANSKE REGIJE

Na Zavodu za socialno medicino in higieno Ljubljana deluje od leta 1961 komisija za raziskovanje perinatalne mortalitete na področju ljubljanske regije. Vzroke smrtnosti ugotavljajo člani (ginekologi, neonatologi, pediatri, patomorfolog, specialist za medicino dela) za vsak primer individualno na osnovi podatkov poročniškega zapisnika in ankete s socialno medicinskimi podatki. Ugotovitve in mnenja posreduje komisija osnovni zdravstveni službi s priporočili.

Dr. Danijela Pogačar-Lapajne
(Zdravstveno varstvo 1977)